

Acer macrophyllum, een aparte esdoorn

De foto op de omslag van deze *Arbor Vitae* toont een grote vrucht tros van *Acer macrophyllum*. Alles is groot bij deze woudreus van de Amerikaanse westkust. De soortnaam wijst al op de grote bladeren. In afmeting wordt hij door geen enkele esdoornsoort overtroffen. In ons land tref je hem zelden aan. Misschien is het land wel te klein!

De ongeveer 130 soorten esdoorns die er thans nog zijn hebben vele uitgestorven voorgangers gekend. Ooit had ook *A. macrophyllum* diverse verwanten, thans is het de enige soort van de sectie *Macrophylla* met een areaal langs de Amerikaanse westkust van het zuiden van Californië tot het zuiden van Brits Columbia in Canada. Landinwaarts is er verder nog een kleine populatie aan de westelijke voet van de Sierra Nevada in Californië. De soort groeit daar in een vochtig en vaak nevelig klimaat. De bomen worden meestal aangetroffen langs rivieroeveren. Het is de enige esdoorn die echt dominant kan zijn in bossen. Met zijn grote massa kan hij ook drager zijn van een enorm pakket aan epifyten. Het pakket mossen, levermossen en varens kan tot 900 kg zwaar zijn. De huidige kampioen staat in Marion (Oregon), de stamomtrek is 775 cm, de hoogte 27 meter en de kroon diameter is 32 meter. Een nog

Acer macrophyllum in herfststooi, in de bossen nabij Arnold, Sierra Nevada, Cal.

Foto: Ineke Vink

aanzienlijk zwaardere 200 jaar oude boom is in 2011 bezwiken.

In ons land tref je hem zoals gezegd maar zelden aan, al zou het een interessante parkboom kunnen zijn. In de Botanische Tuin 'De Dreijen' in Wageningen stond ooit een grote boom, evenals in het Haagse Zuiderpark. Er zijn nog mooie exemplaren in het Arboretum Schovenhorst in Putten. In België zijn er wel nog flinke bomen, o.a. in het Geografische Arboretum Tervuren, de Rivierhof in Antwerpen, het Brusselse Woluwe Park en Arboretum Groenendaal bij Brussel.

Het blad kan aan groeiachtige scheuten zeer groot zijn en wel tot 60 cm lang, normaal 30 cm. Het heeft vijf diep ingesneden lobben, die op hun beurt weer getand zijn zoals het blad van de Noorse esdoorn (*A. platanoides*). De stengel bevat evenals die van laatstgenoemde soort, melksap. De herfstkleur van de bladeren is geel. De hangende bloeiwijzen lijken op die van de gewone esdoorn (*A. pseudoplatanus*). De bloeiperiode is van half maart-begin april. Tijdens de bloei begint in de vrouwelijke

bloemen de vrucht al te groeien en worden de stempels nog aanzienlijk groter. Hierdoor is naast bestuiving door insecten ook windbestuiving mogelijk. De foto op de omslag toont de vruchten. Deze zijn borstelig behaard en met lange smalle vleugels. Die beharing is er al tijdens de bloei, maar ontbreekt op het rudimentaire vruchtbeginsel van de voorafgaande mannelijke bloemen. Dit wijst er op dat deze vruchtbeginsels al ruim voor de aanvang van de bloeiperiode aborteren. □

Acer macrophyllum als 'onderbegroeiing' in een Coniferenbos, Sierra Nevada, Cal.

Foto: Ineke Vink

